

Z Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

Podczas posiedzenia Komisji Wspólnej 26 października br. samorządowcy zdecydowanie negatywnie zaopiniowali projekty Prawa oświatowego, które wprowadzają reformę edukacji.

*- Nasze podejście do samej idei reformy edukacji nie jest jednoznacznie negatywne. To, że zmiany w systemie edukacji są potrzebne jest dla nas oczywiste. Opinia negatywna dotyczy sposobu wprowadzania zmiany i terminów jej wprowadzania – wyjaśniał **Marek Olszewski**, współprzewodniczący Komisji Wspólnej ze strony samorządowej i jednocześnie szef jej zespołu oświatowego.*

Wśród powodów negatywnej opinii samorządowcy wymienili m.in. brak diagnozy będącej podstawą proponowanych zmian, niemożliwe do zachowania terminy wdrożenia nowego ustroju szkolnego, brak czasu na przeprowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych dla uczniów i ich rodziców, dotyczących projektowanych zmian oraz na konsultowanie projektu nowej sieci szkół. Zarzucają też resortowi edukacji brak rozporządzeń do ustaw i przede wszystkim - projektu ustawy o finansowaniu oświaty. Negatywnie odnieśli się też do zwiększenia kompetencji kuratora oświaty w kwestii decydowania o likwidacji szkół - to odebranie samorządom prawa decydowania o sposobie wykonywania zadań własnych.

Nie ma czasu na dalsze dyskusje

Wiceminister edukacji **Teresa Wargocka** rozumiejąc niepokój samorządów, dotyczący zmiany organizacji bazy szkół oraz finansowania oświaty, zaznaczyła, że MEN musi brać pod uwagę przesłanki związane z jakością i dostępnością kształcenia. Z debat ekspertów wypłynął wniosek,

że trzeba przywrócić 4-letnie liceum, bowiem 3-letnie cykle kształcenia są zbyt krótkie dla realizacji podstaw programowych. To jest główny element zmiany. **Wargocka** przypomniała, że już w 2009 r. zastosowano protezę polegającą na wprowadzeniu wspólnej podstawy programowej dla 3 klas gimnazjów i 1 klasy szkół ponadgimnazjalnych, co negatywnie odbija się na jakości kształcenia. Analizy wykazały też, że gimnazja przez 17 lat nie spełniły założeń, które przyświecały ich tworzeniu.

Nie ma czasu na dalsze dyskusje. System oświaty w Polsce jest chory. Skutkiem tej wspólnej podstawy programowej w liceum ogólnokształcącym młodzież tylko przez 1,5 roku przygotowuje się do matury. Zlikwidowano kształcenie ogólne. – wyjaśniała wiceminister.

Kolejnym problemem jest niż demograficzny. Dzisiaj już ponad 30% szkół w Polsce liczy mniej niż 70 uczniów – w perspektywie kilku lat problem ten będzie się pogłębiał. MEN chce je utrzymać, bo małe szkoły kształcą skuteczniej.

Odnosnie krótkich terminów wprowadzenia reformy **Wargocka** przyznała, że trzeba zgody i dobrej współpracy, by przeprowadzić zmiany. Dodała, że kolejna ustawa, przygotowywana przez MEN dotyczy finansowania i dotowania oświaty. Wspólnie z samorządowcami chcemy wypracować taki system finansowania oświaty, żeby uwzględniał funkcjonowanie szkół, określenia standardu i dofinansowania małych szkół wiejskich. – powiedziała wiceminister. Aby zapewnić samorządowcom środki na przeprowadzanie zmian na 2017 r. subwencja oświatowa została tak zaplanowana, jakby wszystkie 6-latki poszły do szkoły, dodał **Grzegorz Pochopień**, dyrektor Departamentu Współpracy z Samorządem Terytorialnym w MEN. Tymczasem w roku szkolnym 2015/16 szacuje się, że poszło o około 330 tysięcy mniej dzieci. Można by więc w związku ze zmniejszeniem zadania gmin, zmniejszyć subwencję oświatową o

około 1,7 mld zł. Tak się jednak nie stało. Dodatkowo na rok 2017 rząd zobowiązał się objąć 6-latkę przedszkolną subwencją oświatową w wysokości 4,3 tys. na dziecko, co daje 1,4 mld zł. **Pochopień** zapewniał też, że pojawiające się dane mówiące o zwolnieniach w wyniku reformy nawet 30 tysięcy nauczycieli są absolutnie nieprawdziwe. W skali kraju wręcz zwiększy się popyt na nauczycieli. Ewentualne zwolnienia w konkretnej szkole będą rekompensowane z nadwyżką popytem w innej szkole, zwłaszcza w powiatach w 2019 r., kiedy powstanie czwarta klasa w liceach i technikumach.

- Mamy świadomość, że wybieramy się wspólnie na taki niebezpieczny, wysokogórski szlak i powinniśmy sobie wszyscy życzyć powodzenia – zakończył Marek Olszewski, współprzewodniczący ze strony samorządowej.

Pracujemy dalej

Zespoły robocze Komisji Wspólnej, które spotkały się w październiku na swoich posiedzeniach opiniowały Strategię Odpowiedzialnego Rozwoju, która jest rozwinięciem tzw. **planu Morawieckiego**. Wskazuje ona zasady, cele i główne obszary rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. Stanowić będzie instrument elastycznego zarządzania głównymi elementami rozwojowymi kraju. Samorządowcy zgłosili wiele uwag, z których większość – zgodnie z obietnicą wiceministra rozwoju, **Adama Hamryszczaka** – zostanie uwzględniona. Ponieważ konsultacje nadal trwają, ostateczna wersja projektu ma się pojawić około połowy listopada br.

- Pracujemy dalej, chcielibyśmy mieć możliwość wypowiedzenia się na końcu całego procesu, w stosunku do projektu końcowego – podsumował współprzewodniczący Olszewski.

Senior-Wigor

Kolejną negatywną opinię uzyskał rządowy projekt nowelizacji uchwały w sprawie ustanowienia programu wieloletniego Senior-Wigor na lata 2015-2020. Powodem takiej opinii strony samorządowej jest obcięcie w niej środków na realizację zadań przez samorządy o 30 mln zł. Rząd tłumaczył swoją decyzję niewykorzystaniem wszystkich środków w poprzednich latach.

- To jest prawda. Niestety, trzeba tu dodać, że otrzymywaliśmy te środki późną jesienią i będąc odpowiedzialnymi nie mogliśmy w ciągu 2-3 miesięcy ich wydać. Trzeba to wyraźnie powiedzieć – ripostował Marek Wójcik, ekspert ZMP.

Wójcik przypomniał też, że z jednej strony samorządy dokładają do tego typu programów resortu rodziny, pracy i polityki społecznej dwa razy więcej pieniędzy, a z drugiej – rząd obcina środki o kilkanaście czy kilkadziesiąt procent rezerwę na te zadania.

Samorządu współpraca międzynarodowa.

Na początku październikowego posiedzenia **Adam Hamryszczak**, wiceminister rozwoju przedstawił prezentację (można ją pobrać tutaj) ukazującą szanse dla samorządu terytorialnego, jaki daje współpraca transgraniczna w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020. Starczy powiedzieć, że alokacja ogółem w programie Interreg wynosi 821 mln Euro, a w programie Eis – blisko 245 mln Euro. Minister podkreślał, że współpraca programy transnarodowe i międzyregionalny Interreg Europa umożliwiają współpracę z zagranicznymi partnerami wnioskodawcom z całej Polski. Podstawą do nawiązania współpracy jest wspólna potrzeba, wyzwanie lub problem, którego nie da się skutecznie rozwiązać w skali lokalnej czy regionalnej. Przykładami takich spraw mogą być: zanieczyszczenie środowiska, nieefektywna sieć transportowa, niska innowacyjność sektora MŚP, złe gospodarowanie energią. Kolejne posiedzenie Komisji Wspólnej odbędzie się 30 listopada br.

Hanna Hendrysiak